

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi (HE 238/2021 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Eduskunta-aloitteet

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavat aloitteet:

- Lakialoite LA 15/2020 vp Ruut Sjöblom kok ym. Lakialoite laiksi konkurssilain 1 luvun 6 §:n ja 3 luvun 4 §:n muuttamisesta
- Lakialoite LA 89/2020 vp Sebastian Tynkkynen ps ym. Lakialoite laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 9 a §:n muuttamisesta

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- talousvaliokunta TaVL 17/2022 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Mari Aalto, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Katri Aho, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Johanna Mäkitalo, oikeusministeriö
- apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- hovioikeudenneuvos Otto Ollikainen, Helsingin hovioikeus
- käräjätuomari Hannele Piisi, Helsingin käräjäoikeus
- johtava julkinen oikeusavustaja Ilkka Laari, Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
- konkurssiasiamies Helena Kontkanen, konkurssiasiamiehen toimisto
- johtaja, lakimies Minna Backman, Takuusäätiö sr
- asiantuntija Santeri Suominen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- lakimies Lidia Blanco Sequeiros, Finanssiala ry

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

- asianajaja Kari Jaatinen, Suomen Asianajajaliitto
- lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät ry
- puheenjohtaja Liisa Mariapori, Velallisten tuki ry
- apulaisprofessori Tuomas Hupli
- professori Tuula Linna

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Ulosottolaitos
- Verohallinto
- Insolvenssioikeudellinen yhdistys ry

Viitetiedot

Lakivaliokunta on aiemmin antanut direktiiviehdotuksen neuvotteluvaiheessa lausunnot LaVL 5/2017 vp ja LaVL 19/2018 vp.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi yrityksen saneerauksesta annettua lakia, yksityishenkilön velkajärjestelystä annettua lakia, konkurssilakia, osakeyhtiölakia, osuuskuntalakia, velkajärjestelyrekisteristä annettua lakia sekä konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettua lakia. Esityksellä pantaisiin täytäntöön uudelleenjärjestelyä ja maksukyvyttömyyttä koskeva EU:n direktiivi.

Yrityksen saneerauksesta annettuun lakiin lisättäisiin direktiivissä edellytetyt säännökset uudesta varhaisesta saneerausmenettelystä. Velallinen voisi hakeutua tähän menettelyyn, kun velallinen ei ole vielä maksukyvytön vaan vasta maksukyvyttömyyden uhkaama. Myös nykyinen yrityssaneerausmenettely pysyisi voimassa ja sitä kutsuttaisiin jatkossa perusmuotoiseksi saneerausmenettelyksi. Se voitaisiin aloittaa, jos velallinen on maksukyvytön tai tietty määrä velkojia puoltaa hakemusta.

Perusmuotoiseen saneerausmenettelyyn tehtäisiin vastaavat muutokset siltä osin kuin muutosten katsotaan sujuvoittavan menettelyä. Lisäksi tässä yhteydessä tehtäisiin eräitä menettelyä sujuvoittavia muutoksia, jotka eivät johdu suoraan direktiivistä mutta jotka liittyvät kiinteästi direktiivin tavoitteisiin. Esimerkiksi päätöksen yrityksen saneeraukseen hakeutumisesta tekisi jatkossa osakeyhtiössä ja osuuskunnassa hallitus.

Yksityishenkilön velkajärjestelystä annettuun lakiin tehtäisiin useita muutoksia yritystoiminnassa epäonnistuneiden yrittäjien velkajärjestelyyn pääsyn helpottamiseksi ja uuden alun nopeuttamiseksi. Velkajärjestelyn edellytykset ja esteperusteet olisivat jatkossa aikaisempaa kevyemmät ja velkajärjestelyhakemus voitaisiin tehdä konkurssimenettelyn vaiheesta riippumatta. Konkursiin asetetun velallisen tiedonsaantia velkajärjestelyyn hakeutumisen mahdollisuudesta parannettaisiin. Lakiin tehtäisiin lisäksi kansallisista muutostarpeista johtuvia muutoksia, joiden tavoitteet

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

na on helpottaa velallisten pääsyä velkajärjestelyyn ja selviytymistä maksuohjelmasta. Suurinta osaa ehdotuksista sovellettaisiin kaikkiin velallisiin riippumatta siitä, ovatko he harjoittaneet elinkeinotoimintaa.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2022, mutta kuitenkin viimeistään 17.7.2022.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 15/2020 vp ehdotetaan konkurssilain 1 luvun 6 §:n ja 3 luvun 4 §:n muuttamista siten, että mahdollistetaan henkilökohtainen konkurssi ja keskeytetään viivästyskoron kertyminen konkurssiveloille.

Lakialoitteessa LA 89/2020 vp ehdotetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 9 a §:n muuttamista siten, että yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääsyyn asetettuja kriteerejä muutetaan niin, että työttömyyden keston vaatimusta laskettaisiin 18 kuukaudesta puolella vuodella 12 kuukauteen.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksen pääasiallisena tarkoituksena on panna täytäntöön EU:n direktiivi (EU) 2019/1023 ennaltaehkäisevistä uudelleenjärjestelyistä, veloista vapauttamisesta ja maksukyvyttömyydestä (jäljempänä direktiivi). Direktiivin tavoitteena on edistää elinkelpoisen liiketoiminnan jatkumista ja yritysten saneerausta riittävän aikaisessa vaiheessa. Lisäksi sen tavoitteena on edistää uuden alun mahdollistamista yritystoiminnassaan epäonnistuneille yrittäjille.

Direktiivin täytäntöönpanemiseksi muutoksia ehdotetaan erityisesti yrityksen saneerauksesta annettuun lakiin (47/1993, jäljempänä yrityssaneerauslaki) ja yksityishenkilön velkajärjestelystä annettuun lakiin (57/1993, jäljempänä velkajärjestelylaki). Kyseisiin lakeihin ehdotetaan myös muutoksia, joita direktiivi ei edellytä, mutta jotka liittyvät kiinteästi sen tavoitteisiin.

Yrityssaneerauslainsäädäntöön kohdistuu myös kansallisia muutostarpeita liittyen tavoitteeseen edistää pienten ja keskisuurten yritysten saneerausmahdollisuuksia sekä nopeuttaa ja sujuvoittaa menettelyä (ks. LaVM 14/2020 vp ja LaVM 4/2020 vp). Tällaisten muutostarpeiden arviointi on parhaillaan vireillä oikeusministeriössä.

Hallituksen esityksestä ilmenevän ja saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa siihen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomioin ja muutosehdotuksin.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Yrityssaneeraus

Direktiivin velvoitteiden täyttämiseksi ehdotetaan otettavaksi käyttöön uusi, varhaisen vaiheen saneerausmenettely, johon velallinen voi hakeutua ennen kuin on maksukyvytön. Nykyinen yrityssaneerausmenettely on jatkossakin mahdollinen, mutta sitä ehdotetaan kutsuttavaksi perusmuotoiseksi saneerausmenettelyksi.

Varhaisen vaiheen saneerausmenettely voidaan hallituksen esityksen mukaan aloittaa perusmuotoista saneerausta helpommin ja ilman perusmuotoiseen saneerausmenettelyyn automaattisesti kuuluvia maksu-, perintä- ja muita kieltoja. Jos tällaisia kieltoja asetetaan, niiden voimassaoloa koskee direktiivin edellyttämä 12 kuukauden enimmäisaika. Näin pyritään liiketoiminnan tervehdyttämiseen mahdollisimman tehokkaasti rajoitetussa ajassa. Jos velallinen kuitenkin tulee varhaisen vaiheen saneerausmenettelyn aikana maksukyvyttömäksi, siitä voidaan tietyin edellytyksin siirtyä perusmuotoiseen saneerausmenettelyyn tai asettaa velallinen konkurssiin.

Lakivaliokunta kannattaa direktiivin ja hallituksen esityksen tavoitetta edistää elinkelpoisen yritystoiminnan tervehdyttämistä riittävän aikaisessa vaiheessa. Jo nykyisin yrityssaneerausmenettely voidaan aloittaa ennen kuin velallinen on maksukyvytön, mutta käytännössä se on jäänyt maksukyvyttömiä yritysten keinoksi. Käytännössä taloudellisiin vaikeuksiin ja liiketoiminnan tervehdyttämistarpeeseen herätään siten liian myöhään. Talousvaliokunnan tavoin lakivaliokunta korostaakin saneerausmenettelyyn turvautumisen oikea-aikaisuutta (ks. TaVL 17/2022 vp) sekä yrittäjien riittävästä tiedottamisesta, ohjauksesta ja neuvonnasta huolehtimista uudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Varhainen saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos velallista uhkaa maksukyvyttömyys (1. lakiehdotuksen 4 b §). Jos velallinen on maksukyvytön, varhaista saneerausmenettelyä ei voida aloittaa (1. lakiehdotuksen 4 c §:n 1 mom. 1 kohta). Rajalla yritystä uhkaavan maksukyvyttömyyden ja maksukyvyttömyyden välillä on siten jatkossa erityistä merkitystä. Raja voi olla epä-määräinen, ja tilanne voi muuttua hyvin nopeasti. Eroa on kuitenkin lakivaliokunnan mukaan vaikeaa tarkentaa lainsäädännön tasolla, joten rajanveto jää oikeuskäytännössä ratkaistavaksi.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota ehdotetun sääntelyn suhteeseen muuhun voimassa olevaan sääntelyyn ja katsoo, että ehdotetusta sääntelystä voi jäädä epäselväksi, tarkoitetaanko muissa laeissa mainitulla yrityssaneerauksella perusmuotoista saneerausmenettelyä, varhaista saneerausmenettelyä vai molempia (ks. TaVL 17/2022 vp). Lakivaliokunta toteaa, että muissa laeissa oleva viittaus yrityssaneeraukseen tai yrityssaneerailain mukaiseen menettelyyn tarkoittaa sekä varhaista että perusmuotoista saneerausmenettelyä. Ehdotetun yrityssaneerailain 1 §:n 1 momentin mukaan taloudellisissa vaikeuksissa olevan velallisen jatkamiskelpoisen yritystoiminnan tervehdyttämiseksi taikka sen edellytysten turvaamiseksi ja velkajärjestelyjen aikaansaamiseksi voidaan ryhtyä tämän lain mukaiseen varhaiseen tai perusmuotoiseen saneerausmenettelyyn. Esityksen perusteluissa todetaan, että kysymys on kahdesta erilaisesta tavasta toteuttaa yrityssaneerausmenettely (ks. HE 238/2021 vp, s. 113 ja 117).

Lakivaliokunnan huomiota on kiinnitetty myös siihen, ettei hallituksen esityksessä ole arvioitu varhaisessa saneerausmenettelyssä tehtävien erilaisten päätösten muutoksenhakuun liittyviä kysymyksiä ja esitetty pohdittavaksi mahdollisuutta säätää joihinkin päätöksiin erillisen muutok-

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

senhaun kiello saneerausmenettelyn nopeuden turvaamiseksi. Muutoksenhakukieltoa on ehdotettu muun muassa päätökseen, jolla pyyntö väliaikaisen kiellon määrittämisestä hylätään.

Lakivaliokunta toteaa, että hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia yrityssaneerauslain 96 §:n 1 momenttiin, joten sitä sovelletaan myös uudessa varhaisessa saneerausmenettelyssä. Sen mukaan tuomioistuimen päätöksiin saneerausmenettelyä tai saneerausohjelmaa koskevassa asiassa saa hakea muutosta, jollei muutoksenhakua ole erikseen kielletty tai kysymys on asian käsittelyä koskevasta ratkaisusta.

Väliaikaisen kiellon määrittämisestä koskevassa 1. lakiehdotuksen 14 f §:ssä viitataan yrityssaneerauslain 22 §:ään, jossa säädetään muutoksenhakukiellosta väliaikaista kielloa koskevaan päätökseen. Muutoksenhakukielto ei kuitenkaan koske päätöstä, jolla pyyntö väliaikaisen kiellon määrittämisestä on hylätty, ja tämä koskee paitsi perusmuotoista myös varhaista saneerausmenettelyä. Päätökseen, jolla pyyntö väliaikaisesta kiellosta on hylätty, voidaan siten hakea muutosta. Lakivaliokunta pitää muutoksenhakuoikeutta tällaiseen päätökseen tärkeänä. On myös sääntelyn selkeyden kannalta perusteltua, että muutoksenhausta varhaisessa ja perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä säädetään mahdollisimman yhtenäisesti.

Lakivaliokunta ei pidä perusteltuna säätää muutoksenhakukieltoa myöskään varhaisen saneerausmenettelyn aloittamista koskevan päätöksen yhteydessä tai menettelyn aikana tehtävälle kielloa koskeville päätöksille (1. lakiehdotuksen 14 a ja 14 d §). Varhaisessa saneerausmenettelyssä maksu-, vakuudenasettamis-, ulosmittaus- tai muut kiellot eivät seuraa menettelyn aloittamisesta automaattisesti, vaan niistä päätetään erikseen ja kieltojen määrittämiselle on säädetty edellytykset. Perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä sen sijaan tällaiset kiellot tulevat automaattisesti voimaan menettelyn aloittamisesta päätettäessä, ja muutoksenhakuoikeus aloittamispäätökseen tarkoittaa muutoksenhakua myös kyseisiin kielloihin. Lakivaliokunta pitää muutoksenhakuoikeutta myös varhaisessa saneerausmenettelyssä tehtäviin erillisiin kielloja koskeviin päätöksiin tärkeänä asianosaisten oikeusturvan kannalta ottaen huomioon kieltojen mahdollisesti usean kuukauden mittainen kesto sekä merkitys sekä velalliselle että velkojille.

Velkajärjestely

Direktiivin yrittäjän uutta alkua koskevien velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi pääsyä velkajärjestelyyn ehdotetaan helpotettavaksi siten, että velallinen, jolla on hänen aiemmin harjoittamaansa elinkeinotoimintaan liittyviä velkoja, voi päästä velkajärjestelyyn, jos hän on maksukyvytön. Olosuhteiden vakiintumista ei edellytetä, joten elinkeinotoiminnassa velkaantunut voi hakea velkajärjestelyä ilman viivytyksiä. Ehdotetut muutokset parantavat merkittävästi yrittäjien asemaa.

Muutosehdotukset velkajärjestelyn yleisiin edellytyksiin ja velkajärjestelyn estymiseen väliaikaisesta syystä koskevat vain maksukyvyttömiä velallisia, joilla on elinkeinotoiminnassa syntynyttä velkaa. Niitä ei siten sovelleta muihin velallisiin. Hallituksen esityksen valiokuntakäsittelyssä ehdotukset ovat herättäneet huolta, sillä velallisten yhdenvertainen kohtelu on voimassa olevan velkajärjestelylain lähtökohta. Myös riski keinottelu- ja väärinkäytösmahdollisuuksien lisääntymisestä on tuotu esiin. Niin ikään huomiota on kiinnitetty siihen, ettei elinkeinotoiminnassa velkaantuneiden velallisten velkajärjestelyyn pääsyn edellytykseksi ole asetettu minkäänlaisia edellytyksiä esimerkiksi siitä, että heidän velkansa johtuvat pääasiallisesti elinkeinotoiminnasta.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Myös tavoitetta yrittäjän uudesta alusta on pidetty kyseenalaisena tilanteessa, jossa elinkeinotoimintaan perustuvia velkoja on vähän eikä uutta elinkeinotoimintaa käynnistettä.

Lakivaliokunta pitää edellä mainittuja näkemyksiä ymmärrettävinä ottaen huomioon velkajärjestelylain lähtökohdat. Toisaalta lakivaliokunta pitää merkityksellisinä myös direktiivin ja hallituksen esityksen tavoitteita helpottaa ja nopeuttaa elinkeinotoiminnassa velkaantuneiden velallisten asemaa ja edistää yrittäjän uutta alkua (ks. HE, s. 50—53, 84—86 ja 158—164).

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan täytäntöönpantavaa direktiiviä on hallituksen esityksen valmistelussa tulkittu niin, että toimintansa lopettaneiden yrittäjien pääsyyllä velkajärjestelyyn ei voida asettaa muita yleisiä edellytyksiä kuin maksukyvyttömyys. Näin siitä huolimatta, että esimerkiksi Ruotsissa on katsottu, ettei jäsenvaltioiden ole pakko myöntää velkajärjestelyä esimerkiksi silloin, jos elinkeinotoiminnan velkataakka on vähäinen. Hallituksen esityksessä ei siten ehdoteta lisäedellytyksiä liittyen esimerkiksi elinkeinotoiminnan velkojen osuuden suuruuteen velallisen veloista tai uuden yritystoiminnan aloittamiseen. Velkajärjestelyyn pääsyn rajoittamista on esityksen valmistelussa pohdittu myös kansallisesti määriteltävän maksukyvyttömyyden määritelmän kautta. Sitä, että maksukyvyttömyys määriteltäisiin velkajärjestelylaissa eri tavalla suhteessa elinkeinotoiminnassa velkaantuneisiin ja muihin velallisiin tai suhteessa siihen, miten maksukyvyttömyys määritellään muissa laeissa, ei kuitenkaan ole pidetty perusteltuna eikä tarkoituksenmukaisena.

Lakivaliokunta yhtyy hallituksen esityksen johtopäätöksiin ja katsoo, että esityksessä ehdotettua voidaan selkeimmin pitää direktiivin edellytysten ja tavoitteiden mukaisena sekä myös käytännössä selkeimpänä soveltaa.

Keinotekoisten järjestelyjen ja väärinkäytösten lisääntymisriskin osalta valiokunta huomauttaa, että elinkeinotoiminnassa velkaantuneisiin velallisiin sovelletaan jatkossakin velkajärjestelylain 10 §:n yleisiä esteperusteita, jotka liittyvät muun muassa rikolliseen, keinotteluluonteiseen tai muulla tavoin moitittavana pidettyyn menettelyyn sekä harkittuun velkaantumiseen velkajärjestelyä silmällä pitäen. Vaikka elinkeinotoiminnassa velkaantuneen velkajärjestelyyn pääsyä helpotetaan ja nopeutetaan esityksessä ehdotetuin tavoin, velkajärjestelyyn pääsy voi estyä mainitun sääntelyn perusteella. Kyse ei siten ole siitä, että elinkeinotoiminnassa velkaantuneella velallisel-la olisi jatkossa subjektiivinen oikeus velkajärjestelyyn.

Direktiivi ei estä vastaavien velkajärjestelyyn pääsyä koskevien helpotusten ulottamista myös muihin kuin elinkeinotoiminnassa velkaantuneisiin velallisiin. Lakivaliokunta kuitenkin katsoo, että velkajärjestelylain sääntely on tältä osin edelleen perusteltua ja asianmukaista muun muassa velkojien aseman, maksumoraalin ja järjestelmän yleisen hyväksyttävyyden turvaamiseksi.

On myös huomattava, että hallituksen esitykseen sisältyy merkittäviä parannuksia ja helpotuksia myös muiden kuin elinkeinotoiminnassa velkaantuneiden velallisten asemaan. Tällaisia velallisia koskee jatkossakin velkajärjestelylain 9 a § velkajärjestelyn estymisestä väliaikaisesta syystä, mutta säännöksessä tarkoitettua olosuhteiden vakiintumisaikaa lyhennetään työttömien osalta nykyisestä 18 kuukaudesta 12 kuukauteen. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden pituisen työttömyyden jälkeen velkajärjestelyä ei voida jättää myöntämättä sillä perusteella, että työttömyysjakson aikana työmarkkinoiden käytettävissä ollut velallinen voi mahdollisesti työllistyä tulevaisuudessa ja

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

siten parantaa maksukykyään. Kuten nykyisinkin, velkajärjestely voidaan kuitenkin myöntää jo aikaisemmin, jos työllistymisestä huolimatta velallisella ei olisi maksuvaraa tai sitä olisi vain vähäisenä pidettävä määrä.

Kaikkien velallisten asemaa parantaa myös se, ettei aiemmin vahvistettu velkajärjestely ole enää jatkossa ikuinen este uudelle velkajärjestelylle, vaan se on voimassa 13 vuotta aiemman maksuohjelman vahvistamisesta (4. lakiehdotuksen 10 §:n 10 kohta). Painavista syistä uusi velkajärjestely voidaan myöntää myös ennen kyseisen määräajan täyttymistä. Kaikkien velallisten kannalta merkittävä parannus on myös se, että maksuohjelman kesto lyhenee kolmeen vuoteen nykyisen viiden vuoden sijaan silloinkin, kun velalliselta puuttuu pysyvästi maksuvara (ns. nollaohjelmat; 4. lakiehdotuksen 30 §).

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta katsoo, että kaiken kaikkiaan hallituksen esitystä voidaan pitää harkittuna ja tasapainoisena kokonaisuutena, jossa parannetaan paitsi elinkeinotoiminnassa velkaantuneiden myös muiden velallisten asemaa ilman, että muutokset olisivat kohtuuttomia myöskään velkojien kannalta. Uudistuksen toimivuutta ja vaikutuksia on kuitenkin aiheellista jatkossa seurata.

Voimavarat

Ehdotettujen muutosten myötä mahdollisuudet hakeutua yrityssaneerausmenettelyyn ja velkajärjestelyyn laajenevat. Varhaiseen saneerausmenettelyyn liittyy myös uusia käsittelyvaiheita ja päätöksentekotilanteita. Ehdotetuilla muutoksilla voi siten olla vaikutusta tuomioistuinten sekä talous- ja velkaneuvonnan työmäärään. Valiokunta korostaa tuomioistuinten sekä talous- ja velkaneuvonnan voimavaroista huolehtimisen tärkeyttä uudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Lakialoitteet

Lakialoitteen *LA 15/2020 vp* tarkoituksena on muuttaa konkurssilakia niin, että mahdollistetaan henkilökohtainen konkurssi. Aloitteen mukaan näin ehkäistään pitkäaikaiseen velkaloukkuun joutuminen ja tuetaan uudelleen yrittämistä. Lisäksi lakialoitteessa ehdotetaan, että konkurssiveiloille ei kertyisi viivästyskorkoa. Aloitteen mukaan tämä vähentää konkurssiprosessin tahallista pitkittämistä ja rangaistuksenomaista luonnetta.

Vallitsevan oikeustilan mukaan konkurssilla ei Suomessa ole veloista vapauttavaa vaikutusta, vaan velallinen jää vastaamaan niistä saatavista, joille konkurssissa ei ole kertynyt täyttä suoritusta. Elinkeinotoiminnassa velkaantunut yrittäjä voi kuitenkin vapautua velkavastuusta yksityishenkilön velkajärjestelyn kautta.

Lakialoitteessa ehdotettu henkilökohtainen konkurssi nousee Suomessa aika ajoin keskusteluun. Käsiteltävässä hallituksen esityksessä on arvioitu veloista vapauttavaa henkilökohtaista konkurssia vaihtoehtoisena toteuttamisvaihtoehtona täytäntöönpanavan direktiivin yrittäjän uutta alkua koskeville säännöksille, mutta siinä ei ole päädytty ehdottamaan muutoksia sen pohjalta (ks. HE, s. 110 ja 111). Vaikka henkilökohtaisen konkurssin tavoitteet ovat sinänsä myönteiset, siihen liittyy esityksen mukaan useita monimutkaisia haasteita. Esimerkiksi sillä, että velallinen henkilökohtaisessa konkurssissa käytännössä vapautuisi veloistaan käyttämättä lainkaan ansaintaky-

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

kyään velkojien hyväksi, voisi olla haitallisia vaikutuksia velkojen asemaan sekä rahoituksen hintaan ja ehtoihin. Henkilökohtaiseen konkurssiin arvioidaan liittyvän myös useita muita muun muassa menettelyä koskevia vaikeita kysymyksiä.

Elinkeinotoiminnassa velkaantuneen yrittäjän henkilökohtaisesta velkavastuusta vapautumista on selvitetty useasti. Viimeksi tätä on selvitetty vuonna 2018 vertailemalla eräiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden sekä Yhdysvaltain lainsäädäntöä (Yrittäjän uusi mahdollisuus — kansainvälinen vertailu, Oikeusministeriön julkaisu 5/2018). Selvityksessä ilmeni, että kaikista veloista vapauttavaa yksityisvelallisen konkurssimenettelyä ei tunneta missään vertailun kohdemaassa. Muutamissa vertailun kohdemaissa velallisen on mahdollista vapautua jäännösvelkavastuusta konkurssimenettelyn kautta tiettyjen velkojen osalta, mutta vapautumista on rajoitettu velkatyypeittäin. Pääsääntöisesti velkavastuusta vapautuminen on vertailun kohdemaissa toteutettu maksuohjelmaan perustuvan menettelyn kautta joko konkurssimenettelyyn liittyvässä mutta käytännössä siitä erillisessä veloista vapauttamismenettelyssä taikka suomalaista yksityishenkilön velkajärjestelyä vastaavassa menettelyssä, jolla ei ole välitöntä yhteyttä konkurssimenettelyyn. Vertailusta pyydytyissä lausunnoissa Suomen nykyistä oikeustilaa on pidetty lähtökohtaisesti riittävänä yrittäjän velkavastuusta vapautumisen kannalta (Oikeusministeriön julkaisu 38/2018).

Lakivaliokunnan asiantuntijakuulemisessa lakialoitteessa ehdotetun henkilökohtaisen konkurssin on muun muassa arvioitu olevan liian suoraviivainen ja kevyt menettely veloista vapautumiseksi. Sitä, että velallinen käyttää mahdollisen ansaintakykynsä velkojen maksuun, on pidetty tärkeänä myös muun muassa sen vuoksi, että osa velkojista on itsekkin heikossa asemassa. Lisäksi meillä käytössä olevaa velkajärjestelyä on muutoinkin pidetty kansainvälisesti vertaillen hyvin velallismyönteisenä.

Lakivaliokunta katsoo, että direktiivin yrittäjän uutta alkua koskevat vaatimukset on perusteltua panna täytäntöön yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevia säännöksiä muuttamalla siten kuin hallituksen esityksessä ehdotetaan. Esityksen myötä elinkeinotoiminnassa velkaantuneiden velallisten pääsy velkajärjestelyyn helpottuu ja nopeutuu ja maksuohjelman kesto lyhenee. Elinkeinonharjoittajan asema paranee myös siten, että hänen velkajärjestelyhakemuksensa voidaan jatkossa tutkia konkurssimenettelyn vaiheesta riippumatta. Myös konkurssiin asetetun velallisen tiedonsaantia parannetaan säätämällä konkurssin pesänhoitajalle velvollisuus antaa velalliselle tietoa talous- ja velkaneuvonnan palveluista ja mahdollisuudesta hakea velkajärjestelyä. Lakivaliokunta ehdottaa, että lakialoite hylätään.

Lakialoitteessa *LA 89/2020 vp* ehdotetaan muutettavaksi velkajärjestelylain 9 a §:ää siten, että velkajärjestelyyn pääsyn kriteerinä olevaa työttömyyden keston vaatimusta lasketaan 18 kuukaudesta 12 kuukauteen. Aloitteen tavoitteena on ennaltaehkäistä velkaongelmien syvenemistä. Hallituksen esitys toteuttaa lakialoitteessa ehdotetun muutoksen, sillä siihen sisältyy vastaava muutosehdotus. Tämän vuoksi lakivaliokunta ehdottaa, että lakialoite hylätään.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

3 a luku. Varhaisen saneerausmenettelyn oikeusvaikutukset.

14 c §. Poikkeukset maksukieltoon varhaisessa saneerausmenettelyssä. Pykälän 2 momentissa säädetään poikkeuksista 17 §:ssä säädettyyn maksu- ja vakuudenasettamiskieltoon. Sen 9 kohdan mukaan selvittäjän päätöksellä voidaan enintään kolmen viikon ajan saneerausmenettelyn alkamisesta jatkaa konsernitilijärjestelyn kautta maksujen suorittamista samaan konserniin kuuluvalla yhtiölle konsernin tavanomaisen maksukäytännön mukaisesti, jos maksujen suorittaminen on välttämätöntä saneerausmenettelyn jatkamisen edellyttämän velallisen käyttö pääoman turvaamiseksi. Vastaava säännös ehdotetaan sisällytettäväksi perusmuotoista saneerausmenettelyä koskevaan 18 §:n 2 momentin 7 kohtaan.

Lakivaliokunnan asiantuntijakuulemisissa ja talousvaliokunnan lausunnossa (TaVL 17/2022 vp, s. 3) ehdotetun säännöksen on katsottu herättävän huolia konsernin velkojan saatavan kasvamisesta. Lisäksi kyseisen järjestelyn kautta syntyvän keskinäisen saatavan asemaan saneerausmenettelyssä on katsottu liittyvän tulkintakysymyksiä. Talousvaliokunta esittääkin lakivaliokunnan harkittavaksi, tulisiko sääntelyä muuttaa niin, että selvittäjä ei kuitenkaan voi antaa lupaa maksuun, mikäli se tarkoittaisi konsernin velkojan saatavan kasvamista, ja että konsernitiliin liittyvien konserniyhtiöiden maksujen kautta syntyvä keskinäinen saatava ei voisi olla yrityssaneerauksessa olevan yhtiön muita velkoja paremmalla etusijalla.

Lakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotettu säännös perustuu käytännön tarpeisiin ja sen tavoitteena on helpottaa konserniin kuuluvan yhtiön saneerausta. Konsernitili on käytännössä yksi pankkitili, jonka piiriin kuuluvien kirjanpidollisten alatilien välillä voidaan siirrellä varoja konserniin kuuluvien yhtiöiden välillä. Kyseinen tili ei kuitenkaan yrityssaneeraustilanteessa toimi tarkoituksensa mukaisesti yrityssaneerauslain 17 §:ssä säädetyn maksukiellon vuoksi. Esi-merkiksi jos konserniin kuuluvan saneerausmenettelyn kohteena olevan tytäryhtiön asiakas maksaa tytäryhtiön saatavan tytäryhtiön alatilille, joka kuuluu emoyhtiön nimissä olevaan konsernitiliin, varat siirtyvät tosiasiaassa emoyhtiölle. Ilman ehdotettavaa poikkeussäännöstä tämä merkit- sisi maksukiellon vastaista suoritusta tytäryhtiöltä emoyhtiölle (ks. myös HE 238/2021 vp, s. 81, 98, 126). Poikkeussäännös mahdollistaa siten sen, että konsernitilin käyttöä voidaan jatkaa tietyn aikaa, jotta konsernitilijärjestelmä ehditään purkaa ja luoda muunlainen järjestely.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan yrityssaneerauslain 17 §:ssä tarkoitettulla maksukiellolla tai siihen ehdotetulla poikkeuksella ei ole merkitystä tilanteessa, jossa emoyhtiö rahoittaa tytäryhtiötä saneerausmenettelyn aikana. Tällaisessa rahoituksessa on kyse menettelyn alkamisen ja sen lakkaamisen välisenä aikana tehdystä suorituksesta, joka saa velkojien maksunsaantijärjes- tyksestä annetun lain (1578/1992) 3 a §:ssä tarkoitettua etuoikeusaseman.

Saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunnalla ei ole huomauttamista ehdotettuun säännök- seen ottaen myös huomioon, että kyse on konsernitilijärjestelyn jatkamisesta suhteellisen lyhyen aikaa. Asiasta myös päättää selvittäjä varsin tiukoin edellytyksin, sillä maksujen suorittamisen tu-

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

lee olla välttämätöntä saneerausmenettelyn jatkamisen edellyttämän velallisen käyttöpääoman turvaamiseksi, ja sen tulee tapahtua konsernin tavanomaisen maksukäytännön mukaisesti.

15 luku. Erinäiset säännökset.

99 §. Vanhentumisaajan ja perimismäärääajan suhde velkajärjestelyyn. (Uusi). Voimassa olevassa pykälässä säädetään perimismäärääajojen ja vanhentumisaikojen suhteesta velkajärjestelyyn. Pykälän 2 momentissa säädetään erikseen yrityssaneerausmenettelyn alkamisen ja perintä- ja täytäntöönpanokieltojen vaikutuksista sellaisten saatavien vanhentumiseen, joita velkojan on oikeuden menettämisen uhalla perittävä laissa erikseen säädetyn ajan kuluessa eikä velkaan sovelleta yleistä, velan vanhentumisesta annettua lakia (728/2003). Tällaisia saatavia ovat muun muassa verovelat, jotka vanhentuvat viidessä vuodessa eikä vanhentumisaikaa voida katkaista.

Pykälää on tarpeen tarkistaa, jotta ehdotetun varhaisen saneerausmenettelyn vaikutukset 2 momentissa tarkoitettuihin saataviin ja niiden vanhentumiseen ovat selkeät. Pykälässä tulee huomioida, että perintä- ja täytäntöönpanokielto ei ole varhaisen saneerausmenettelyn alkamisen automaattinen oikeusvaikutus, vaan kiellosta määrätään erikseen. Niin ikään on otettava huomioon, että varhainen saneerausmenettely on mahdollinen ilman tällaisia kieltoja.

Lakivaliokunta ehdottaa pykälää tarkistettavaksi edellä mainittujen seikkojen huomioon ottamiseksi. Lakiteknisesti voimassa oleva 2 momentti on perusteltua jakaa kahteen erilliseen momenttiin. Tämän seurauksena voimassa olevan pykälän momenttien numerointi muuttuu yhtä suuremmaksi. Myös lakiehdotuksen *johtolausetta* tulee tarkistaa.

4. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

8 luku. Menettely tuomioistuimessa.

62 a §. Ilmoitukset ja tiedoksiantotapa. (Uusi). Pykälää ei hallituksen esityksessä ehdoteta muutettavaksi. Esityksen valiokuntakäsittelyssä valiokunnan huomiota on kiinnitetty tuoreeseen hovioikeuden ratkaisuun (nro 1723, asia H 21/2339), jonka mukaan lisäsuoritusvelvollisuuden vahvistamista koskevassa asiassa käräjäoikeus ei voinut määrätä selvittäjää ilmoittamaan käräjäoikeuden päätöksen antamispäivästä velalliselle. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kyseinen tehtävä on lisäsuoritusvelvollisuutta koskevissa asioissa vakiintuneesti delegoitu selvittäjälle. Johdonmukaisena on pidetty, että näin voidaan menetellä jatkossakin.

Koska kyse on vakiintuneesti noudatetun käytännön mahdollistamisesta, valiokunta pitää sääntelyn tarkistamista nyt käsiteltävänä olevan hallituksen käsittelyn yhteydessä perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena.

Edellä tarkoitettua muutoksen toteuttamiseksi valiokunta ehdottaa velkajärjestelylain 62 a §:n 1 momentin tarkistamista siten, että säännöksessä tarkoitetaan myös lisäsuoritusvelvollisuuden vahvistamista koskevaa päätöstä. Muutoksen myötä tiedoksiannot lisäsuoritusvelvollisuutta koskevassa asiassa toimitetaan vastaavalle henkilöpiirille kuin maksuohjelman muuttamista koskevassa asiassa, ja 66 §:n 2 momentin jo nykyisin mahdollistamin tavoin tuomioistuin voi määrätä

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

kyseistä asiaa koskevan tiedoksiantojen toimittamisen selvittäjän tehtäväksi. Ehdotetun muutoksen vuoksi myös lakiehdotuksen *johtolausetta* tulee tarkistaa.

Ottaen huomioon, että kyseessä on jo aiemmin noudatetun käytännön mahdollistaminen myös jatkossa, tarkistuksella ei ole vaikutusta selvittäjälle maksettavaan palkkioon.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 238/2021 vp sisältyvät 2., 3. ja 5.—7. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 238/2021 vp sisältyvät 1. ja 4. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hylkää lakialoitteisiin LA 15/2020 ja LA 89/2020 vp sisältyvät lakiehdotukset.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

yrittäjien saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 90 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 247/2007,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 2 luvun otsikko, 5—7 §, 8 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 4 luvun otsikko, 15 §, 18 §:n 2 momentin 2 ja 6 kohta, 46 §:n 3 momentti, 53 §:n 2 momentti, 61 §:n 2 momentti, 69 §, 70 §:n 1 momentti, 71 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, 83 §:n otsikko sekä 1 ja 4 momentti, **ja 99 §,**

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 8 §:n 4 momentti, 18 §:n 2 momentin 2 kohta, 53 §:n 2 momentti, 70 §:n 1 momentti ja 83 §:n 1 momentti laissa 247/2007, 6, 7 ja 15 § osaksi laissa 247/2007, 8 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 71 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta laissa 365/2017, **sekä** 69 § osaksi laissa 247/2007 ja 365/2017, sekä **99 § osaksi laissa 746/2003, sekä**

lisätään lakiin uusi 1 a luku, 18 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 247/2007, uusi 7 kohta, lakiin uusi 3 a luku, 41 §:ään uusi 8 a ja 8 b kohta, 53 §:ään, sellaisena kuin se on

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

osaksi laissa 247/2007, uusi 3 momentti, 54 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, lakiin uusi 82 a, 82 b ja 86 a § sekä 87 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 794/1998 ja 247/2007, uusi 6 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Taloudellisissa vaikeuksissa olevan velallisen jatkamiskelpoisen yritystoiminnan tervehdyttämiseksi taikka sen edellytysten turvaamiseksi ja velkajärjestelyjen aikaansaamiseksi voidaan ryhtyä tämän lain mukaiseen varhaiseen tai perusmuotoiseen saneerausmenettelyyn. Menettelyssä voidaan tuomioistuimen vahvistamalla saneerausohjelmalla määrätä velallisen toimintaa, varallisuutta ja velkoja koskevista toimenpiteistä siten kuin tässä laissa säädetään.

— — — — —

1 a luku

Varhaisen saneerausmenettelyn aloittaminen, keskeyttäminen ja jatkaminen

4 a §

Vireillepanoon oikeutettu varhaisessa saneerausmenettelyssä

Hakemuksen varhaisen saneerausmenettelyn aloittamisesta voi tehdä velallinen.

4 b §

Varhaisen saneerausmenettelyn aloittamisen edellytykset

Varhainen saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos velallista uhkaa maksukyvyttömyys.

4 c §

Esteet ja keskeyttämisperusteet varhaisessa saneerausmenettelyssä

Varhaista saneerausmenettelyä ei voida aloittaa, jos:

- 1) velallinen on maksukyvytön;
- 2) on todennäköistä, että velallisen varat eivät riitä saneerausmenettelystä aiheutuvien kustannusten kattamiseen eikä kukaan muu ole sitoutunut vastaamaan näistä kustannuksista;
- 3) on todennäköistä, että velallinen ei kykene maksamaan menettelyn alkamisen jälkeen syntyviä velkoja; tai
- 4) velallisen kirjanpito on olennaisesti puutteellinen tai virheellinen, paitsi jos osoitetaan, että kirjanpito voidaan vaikeuksista saattaa asianmukaiseen ja luotettavaan tilaan.

Jos menettelyn aloittamisen jälkeen käy ilmi 1 momentissa tarkoitettu seikka, menettely voidaan 8 §:ssä tarkoitetun selvittäjän taikka velkojan tai velallisen vaatimuksesta määrätä lakkaa-

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

maan. Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu maksukyvyttömyys ei kuitenkaan estä menettelyn jatkamista, jos on todennäköistä, että yrityksen varallisuus tai olennainen osa siitä voidaan luovuttaa tämän lain mukaisessa järjestyksessä toiminnallisena kokonaisuutena, tai jos menettelyä päätetään 4 d §:n nojalla jatkaa perusmuotoisena saneerausmenettelynä.

4 d §

Varhaisen saneerausmenettelyn jatkaminen perusmuotoisena saneerausmenettelynä

Tuomioistuin voi selvittäjän hakemuksesta päättää varhaisen saneerausmenettelyn jatkamisesta perusmuotoisena saneerausmenettelynä, jos:

1) 6 §:n 2 kohdassa säädetty edellytykset perusmuotoisen saneerausmenettelyn aloittamiselle täyttyvät;

2) velkoja tai velkojat, joiden saatavat edustavat vähintään viidennestä velallisen tunnetuista veloista, ovat antaneet jatkamiseen hyväksyntänsä; ja

3) velallinen suostuu menettelyn jatkamiseen.

Ennen hakemuksen tekemistä tuomioistuimelle selvittäjän on varattava suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksesta. Hakemukseen on liitettävä velallisen suostumus, velkojan tai velkojien kirjalliset hyväksynnit menettelyn jatkamiseen ja muut velkojien antamat lausumat.

Kun tuomioistuimen päätös varhaisen saneerausmenettelyn jatkamisesta perusmuotoisena saneerausmenettelynä on annettu, saneerausmenettelyyn sovelletaan, mitä perusmuotoisesta saneerausmenettelystä ja sen alkamisen oikeusvaikutuksista säädetään.

2 luku

Perusmuotoisen saneerausmenettelyn aloittaminen ja keskeyttäminen

5 §

Vireillepanoon oikeutetut perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä

Hakemuksen perusmuotoisen saneerausmenettelyn aloittamisesta voi tehdä:

1) velallinen;

2) velkoja tai useampi velkoja yhdessä, ei kuitenkaan velkoja, jonka saatava on riittävä perusteeltaan tai olennaiselta osin määrältään taikka muusta syystä epäselvä;

3) se, jolle velallisen maksukyvyttömyys muun seikan kuin osakkuuden vuoksi todennäköisesti tulisi aiheuttamaan saamisoikeuteen perustuvia taloudellisia menetyksiä (*todennäköinen velkoja*).

6 §

Perusmuotoisen saneerausmenettelyn aloittamisen edellytykset

Perusmuotoinen saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos:

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

1) vähintään kaksi velkojaa, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat vähintään viidennestä velallisen tunnetuista veloista ja jotka eivät ole takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) 3 §:ssä tarkoitettuja velallisen läheisiä, tekevät velallisen kanssa yhdessä hakemuksen tai ilmoittavat puoltavansa velallisen hakemusta; tai

2) velallinen on maksukyvytön eikä siitä, mitä 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään, johdu muuta.

7 §

Esteet ja keskeyttämisperusteet perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä

Perusmuotoista saneerausmenettelyä ei voida aloittaa, jos:

1) velallinen on maksukyvytön ja on todennäköistä, että maksukyvyttömyyttä ei saneerausohjelman avulla voida poistaa tai että sen uusiutumista ei voida torjua muuten kuin lyhytaikaisesti;

2) on todennäköistä, että velallisen varat eivät riitä saneerausmenettelystä aiheutuvien kustannusten kattamiseen eikä kukaan muu ole sitoutunut vastaamaan näistä kustannuksista;

3) on todennäköistä, että velallinen ei kykene maksamaan menettelyn alkamisen jälkeen syntyviä velkoja;

4) on perusteltua syytä olettaa, että hakemuksen pääasiallisena tarkoituksena on velkojan perintätoimien estäminen tai muu velkojan taikka velallisen oikeuden loukkaaminen;

5) on perusteltua syytä olettaa, että saneerausohjelman aikaansaamiselle tai vahvistamiselle ei ole edellytyksiä; tai

6) velallisen kirjanpito on olennaisesti puutteellinen tai virheellinen, paitsi jos osoitetaan, että kirjanpito voidaan vaikeuksista saattaa asianmukaiseen ja luotettavaan tilaan.

Ellei erityisiä vastasyitä ole, saneerausmenettelyä ei voida myöskään aloittaa, jos:

1) velallisen tai jonkun velallisen puolesta toimineen syyksi on luettu saneerausmenettelyn kohteena olevassa toiminnassa tehty rikoslain (39/1889) 39 luvun 1, 1 a, 2, 3 tai 6 §:ssä tarkoitettu velallisen rikos taikka kirjanpitorikos tai törkeä kirjanpitorikos taikka hän on syytteessä tällaisesta rikoksesta tai on perusteltua syytä epäillä hänen syyllistyneen tällaiseen rikokseen;

2) velallinen, velallisyhtiön henkilökohtaisesti vastuunalainen yhtiömies tai velallisyhteisön johtoon kuuluva henkilö on saneerausmenettelyn kohteena olevassa toiminnassa rikkonut liiketoimintakiellon tai on syytteessä tällaisesta rikoksesta taikka on perusteltua syytä epäillä hänen syyllistyneen tällaiseen rikokseen; tai

3) velallinen, velallisyhtiön henkilökohtaisesti vastuunalainen yhtiömies tai velallisyhteisön johtoon kuuluva henkilö on syyllistynyt tai on perusteltua syytä epäillä hänen syyllistyneen menettelyyn, jonka perusteella hänet voitaisiin määrätä liiketoimintakieltoon.

Jos menettelyn aloittamisen jälkeen käy ilmi 1 tai 2 momentissa tarkoitettu seikka, menettely voidaan 8 §:ssä tarkoitetun selvittäjän taikka velkojan tai velallisen vaatimuksesta määrätä lakkaamaan. Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu korjauskelvoton maksukyvyttömyys ei kuitenkaan estä menettelyn jatkamista, jos on todennäköistä, että yrityksen varallisuus tai olennainen osa siitä voidaan luovuttaa tämän lain mukaisessa järjestyksessä toiminnallisena kokonaisuutena.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

8 §

Selvittäjä

Tuomioistuimen määräämän selvittäjän tehtävänä on menettelyn tarkoituksen toteuttamiseksi ja velkojien edun valvomiseksi:

Selvittäjän on oltava rehelliseksi tunnettu täysi-ikäinen henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hänellä tulee olla tehtävän edellyttämä kyky, taito ja kokemus ja hänen tulee olla muutoinkin tehtävään sopiva. Hän ei saa olla velalliseen eikä keneenkään velkojaan sellaisessa suhteessa, joka voi olla omiaan vaarantamaan hänen riippumattomuuttaan velalliseen nähden tai hänen tasapuolisuuttaan velkojiin nähden, ellei 83 §:n 4 momentista johdu muuta. Sen, joka on suostunut selvittäjäksi, tulee ilmoittaa tuomioistuimelle kaikki ne seikat, jotka voivat olla omiaan vaarantamaan hänen tasapuolisuuttaan ja riippumattomuuttaan selvittäjänä tai aiheuttamaan perusteltuja epäilyksiä hänen tasapuolisuudestaan ja riippumattomuudestaan selvittäjänä. Lisäksi hänen tulee ilmoittaa tuomioistuimelle ne seikat, joiden perusteella hänellä on edellä tarkoitettu tehtävän vaatima kyky, taito ja kokemus ja hän on muutoinkin tehtävään sopiva.

3 a luku

Varhaisen saneerausmenettelyn oikeusvaikutukset

14 a §

Kieltojen määrääminen

Päättyessään varhaisen saneerausmenettelyn aloittamisesta tuomioistuimen tulee päättää 17 §:ssä tarkoitetun maksu- ja vakuudenasettamiskiellon, 19 §:ssä tarkoitetun perintäkiellon, 21 §:ssä tarkoitetun ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kiellon ja 23 §:ssä tarkoitetun turvaamistoimenpiteiden kiellon määräämisestä. Kiellot on määrättävä, jollei ole todennäköistä, että ne eivät ole tarpeen. Kiellot on jätettävä määräämättä, jos velallinen hakemuksessaan näin pyytää.

14 b §

Oikeusvaikutusten alkamisajankohta

Mitä 17 §:ssä säädetään maksu- ja vakuudenasettamiskiellosta, 19 §:ssä perintäkiellosta 21 §:ssä ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kiellosta ja 23 §:ssä turvaamistoimenpiteiden kiellosta, sovelletaan varhaisessa saneerausmenettelyssä siitä hetkestä, kun kiellot on määrätty.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

14 c §

Poikkeukset maksukieltoon varhaisessa saneerausmenettelyssä

Vakuusvelkojalla on 17 §:ssä säädetyn kiellon estämättä oikeus saada maksu velan ehtojen mukaisista, hakemuksen vireilletulon jälkeen erääntyvistä koroista ja muista luottokustannuksista. Velkoja ei voi saattaa voimaan ehtoa luottokustannusten ennaikaisesta maksamisesta.

Jäljempänä 17 §:ssä säädetyn kiellon estämättä:

1) on maksettava työntekijöiden palkat ja työstä aiheutuneiden kustannusten korvaukset, paitsi jos selvittäjä ilmoittaa pitävänsä tällaisen velan perustetta tai määrää riitaisena;

2) on maksettava ennen hakemuksen vireilletuloa ansaittuun vuosilomaan perustuvat työntekijöiden lomapalkat ja -korvaukset;

3) on maksettava työnantajan huoltokonttoritoimintaan perustuvasta työntekijän saatavasta määrä, joka vastaa työsuhteesta johtuneesta palkasta tai eläkkeestä erotettuja varoja;

4) on maksettava ennen hakemuksen vireilletuloa kertyneet ammatilliset lisäeläkkeet;

5) on maksettava velallisen lapselle suoritettava elatusapu siltä osin kuin elatusavulla olisi ollut etuoikeus hakemuksen vireille tullessa toimitetussa ulosmittauksessa;

6) voidaan selvittäjän päätöksellä suorittaa maksu velkojille, joiden saatavat ovat määrältään vähäisiä, jos se menettelyn kannalta on tarkoituksenmukaista, sekä käyttää velallisen saatava saneerausvelan kuittaukseen, jos velkojalla olisi kuittaukseen vastaava oikeus;

7) voidaan, jollei selvittäjä toisin päättä, jatkaa pankissa olevan luotollisen maksuliikennetilin tilisuhdetta ja velalliselle tulevien maksujen ohjaamista tällaiselle tilille sekä lukea tilille kertyvät suoritukset pankin tiliin liittyvän luottosaatavan lyhennykseksi;

8) on maksettava velallisen perustamalta eläkesäätiöltä otetun lainan lyhennykset ja korot siltä osin kuin se on välttämätöntä säätiön maksuvalmiuden turvaamiseksi;

9) voidaan selvittäjän päätöksellä enintään kolmen viikon ajan saneerausmenettelyn alkamisesta jatkaa konsernitilijärjestelyn kautta maksujen suorittamista samaan konserniin kuuluvalla yhtiöllä konsernin tavanomaisen maksukäytännön mukaisesti, jos maksujen suorittaminen on välttämätöntä saneerausmenettelyn jatkamisen edellyttämän velallisen käyttöpääoman turvaamiseksi.

14 d §

Kieltojen kesto

Maksu- ja vakuudenasettamiskielto, perintäkielto ja ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kielto ja turvaamistoimenpiteiden kielto ovat voimassa kolme kuukautta kiellon määrittämisestä.

Tuomioistuimien voi velallisen, velkojan tai selvittäjän pyynnöstä jatkaa 1 momentissa tarkoitettua määräaika, jos tämä on perusteltua ottaen huomioon erityisesti saneerausmenettelyn edistyminen. Kiellot eivät kuitenkaan voi olla voimassa yli 12 kuukautta.

Tuomioistuimien voi määrätä kieltojen voimassaolon päättymään velkojan, velallisen tai selvittäjän hakemuksesta, jos ilmenee, ettei saneerausohjelman aikaansaamiselle tai vahvistamiselle ole edellytyksiä. Tällaisen hakemuksen käsittelyssä on noudatettava, mitä 78 §:n 1 momentissa säädetään menettelyn keskeyttämistä koskevan vaatimuksen käsittelystä.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

14 e §

Velallisen sitoumukset varhaisessa saneerausmenettelyssä

Varhaisen saneerausmenettelyn alkaminen ei vaikuta velallisen jo tekemiin sitoumuksiin, ellei jäljempänä toisin säädetä.

Velallisen tekemä sitoumus, jonka nojalla velkoja tai muu velallisen sopimuskumppani saa irtisanoa tai purkaa sopimuksen taikka muuttaa yksipuolisesti sopimusehtoa sillä perusteella, että yrityssaneerausta on haettu tai yrityssaneerausmenettely on aloitettu, on pätemätön. Sama koskee tällaiseen sitoumukseen vaikutuksiltaan rinnastettavaa sitoumusta, järjestelyä tai muuta toimenpidettä.

Edellä 14 a §:ssä tarkoitettujen kieltojen määrääminen keskeyttää viivästyskoron kertymisen saneerausvelalle kieltojen voimassaolon ajaksi. Sama koskee muunlaisia maksuviivästyksen seuraamuksia, jotka riippuvat viivästyksen kestosta.

Hakemuksen vireilletulon jälkeen syntyvistä veloista säädetään 32 §:ssä ja maksun takaisin saannin johdosta uudelleen syntyvästä velasta 38 §:ssä.

14 f §

Väliaikainen kiello varhaisessa saneerausmenettelyssä

Jäljempänä 22 §:ssä tarkoitettu väliaikainen kiello voidaan määrätä jo ennen varhaisen saneerausmenettelyn alkamista, jos se on tarpeen.

Väliaikainen kiello voi olla voimassa enintään kolme kuukautta. Kun väliaikainen kiello on määrätty, 14 d §:n 2 momentissa tarkoitettu 12 kuukauden enimmäiskesto lasketaan väliaikaisen kiellon määräämisestä.

14 g §

Varhaisen saneerausmenettelyn suhde konkurssiin

Mitä 24 §:n 1—3 momentissa säädetään, sovelletaan myös varhaisessa saneerausmenettelyssä.

Kun tuomioistuim on määrännyt perintäkiellon tai ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kiellon, velallinen voidaan velkojan hakemuksesta asettaa konkurssiin vain, jos velallinen osoittautuu maksukyvyttömäksi ja on todennäköistä, että maksukyvyttömyyttä ei saneerausohjelman avulla voida poistaa tai että sen uusiutumista ei voida torjua muuten kuin lyhytaikaisesti taikka jos konkurssihakemus perustuu saneeraushakemuksen vireilletulon jälkeen syntyneen velan maksun laiminlyöntiin. Tuomioistuimen on kuultava selvittäjää ennen hakemuksen ratkaisemista.

Konkurssiin asettamista voidaan velallisen tai velkojan vaatimuksesta lykätä enintään kuukaudella, jos lykkäämistä voidaan pitää velkojien yleisen edun mukaisena. Lykkäämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, määrätty kiellot ja saneerausmenettely lakkaavat.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

14 h §

Muut oikeusvaikutukset ja niihin liittyvät säännökset

Mitä 16, 20 ja 25—27 §:ssä säädetään, sovelletaan myös varhaisessa saneerausmenettelyssä.

14 i §

Oikeusvaikutusten voimassaolo varhaisessa saneerausmenettelyssä

Mitä 28 §:ssä säädetään, sovelletaan myös varhaisessa saneerausmenettelyssä. Tämän lain 14 a §:n nojalla määrättyjen kieltojen osalta sovelletaan tämän pykälän 2—4 momenttia.

Jos varhaisen saneerausmenettelyn aloittamisesta tehtyyn päätökseen haetaan muutosta, 14 a §:n nojalla määrätty kiellot pysyvät tästä huolimatta voimassa. Kiellot lakkaavat, jos päätös menettelyn aloittamisesta lainvoimaisesti kumotaan tai tuomioistuimessa, jossa asia on muutoksenhaun vuoksi vireillä, niin määrää.

Tämän lain 14 a §:n nojalla määrättyjen kieltojen voimassaolo jatkuu, kunnes saneerausohjelma vahvistetaan, jollei 14 d §:stä muuta johdu. Jos saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista, kiellot lakkaavat, kun tuomioistuimen päätös velallisen asettamisesta konkurssiin tai menettelyn lakkaamisesta on annettu. Jos velallinen menettelyn alettua asetetaan selvitystilaan, kiellot lakkaavat selvitystilan alkaessa.

Jos saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista muusta syystä kuin velallisen konkurssin vuoksi, 21 §:n nojalla estynyttä tai keskeytynyttä täytäntöönpanoa tai virka-apua voidaan saneerausmenettelyn oikeusvaikutusten lakattua jatkaa aikaisemman täytäntöönpano- tai virka-apuhakemuksen perusteella. Samoin voidaan menetellä, jos 21 §:ssä tarkoitettu kiello päättyy 14 d §:n mukaisesti.

4 luku

Perusmuotoisen saneerausmenettelyn alkamisen oikeusvaikutukset

15 §

Velallisen sitoumukset

Saneerausmenettelyn alkaminen ei vaikuta velallisen jo tekemiin sitoumuksiin, ellei jäljempänä toisin säädetä.

Velallisen tekemä sitoumus, jonka nojalla velkoja tai muu velallisen sopimuskumppani saa irtisanoa tai purkaa sopimuksen taikka muuttaa yksipuolisesti sopimusehtoa sillä perusteella, että yrityssaneerausta on haettu tai yrityssaneerausmenettely on aloitettu, on pätemätön. Sama koskee tällaiseen sitoumukseen vaikutuksiltaan rinnastettavaa sitoumusta, järjestelyä tai muuta toimenpidettä.

Menettelyn alkaminen keskeyttää viivästyskoron kertymisen saneerausvelalle. Sama koskee muunlaisia maksuviivästyksen seuraamuksia, jotka riippuvat viivästyksen kestoista.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Hakemuksen vireilletulon jälkeen syntyvistä veloista säädetään 32 §:ssä ja maksun takaisin-saannin johdosta uudelleen syntyvästä velasta 38 §:ssä.

18 §

Poikkeukset maksukieltoon

Edellä 17 §:ssä säädetyn kiellon estämättä:

2) on maksettava ennen hakemuksen vireilletuloa ansaittuun vuosilomaan perustuvat työnteki-jöiden lomapalkat ja -korvaukset;

6) on maksettava velallisen perustamalta eläkesäätiöltä otetun lainan lyhennykset ja korot siltä osin kuin se on välttämätöntä säätiön maksuvalmiuden turvaamiseksi;

7) voidaan selvittäjän päätöksellä enintään kolmen viikon ajan saneerausmenettelyn alkami-sesta jatkaa konsernitilijärjestelyn kautta maksujen suorittamista samaan konserniin kuuluvalla yhtiölle konsernin tavanomaisen maksukäytännön mukaisesti, jos maksujen suorittaminen on välttämätöntä saneerausmenettelyn jatkamisen edellyttämän velallisen käyttöpääoman turvaami-seksi.

41 §

Selvitykset

Saneerausohjelmaan on sisällytettävä eritelty selvitys:

8 a) yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) tai sen 5 §:ssä mainitun lain mukai-sista menettelyistä henkilöstöä koskevien järjestelyjen toteuttamiseksi;

8 b) varhaisessa saneerausmenettelyssä syistä, joiden vuoksi ohjelmaan sisältyvä rahoitus on tarpeellista;

46 §

Velkojen keskinäinen asema

Velkajärjestelyssä on viimesijaisina velkoina pidettävä menettelyn aikana muulle saneeraus-velalle kuin vakuusvelalle kertyvää korkoa ja muita luottokustannuksia sekä varhaisessa sanee-rausmenettelyssä menettelyn alkamisen jälkeen kertyviä viivästyskorkoja. Niiden jälkeen viime-sijaisina velkoina on pidettävä sellaisia velkoja, jotka konkurssissa ovat viimeiseksi suoritettavia.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

53 §

Vahvistamisen esteet

Ohjelma on perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä jätettävä vahvistamatta myös, jos saneerausmenettelyn aloittamiselle olisi 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu este.

Ohjelma on varhaisessa saneerausmenettelyssä jätettävä vahvistamatta myös, jos velkoja osoittaa, että ohjelmaan sisältyvä rahoitus on tarpeetonta tai vahingoittaa kohtuuttomasti velkojien etua.

54 §

Vahvistaminen ilman kaikkien ryhmäenemmistöjen suostumusta

Varhaisessa saneerausmenettelyssä saneerausohjelmaa ei voida vahvistaa tämän pykälän nojalla, jos:

1) velkoja saattaa todennäköiseksi, että yksikään ohjelmaa kannattaneista velkojaryhmistä ei ole sellainen, jolle tulisi suorituksia, jos velallisen liiketoiminta luovutettaisiin toiminnallisena kokonaisuutena ja näin saadut varat jaettaisiin maksunsaantijärjestyksen mukaisesti;

2) velallinen ei anna suostumustaan saneerausohjelman vahvistamiseen tämän pykälän nojalla; tai

3) jokin 51 §:n 3 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista velkojaryhmistä on äänestänyt ohjelmaa vastaan ja tämän velkojaryhmän saatavia huonommassa etuoikeusasemassa olevien saatavien velkojille ehdotetaan ohjelmassa suorituksia.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua suostumusta ei vaadita kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 4 c §:ssä tarkoitetuilta suuryrityksiltä.

61 §

Ohjelman toteuttamisen seuranta

Valvojaksi voidaan määrätä selvittäjä taikka muu henkilö. Valvojaan sovelletaan, mitä 8 §:n 4 momentissa sekä 9, 12, 14, 83, 85, 86 ja 87 §:ssä säädetään selvittäjästä.

69 §

Hakemus

Hakemus saneerausmenettelyn aloittamisesta on toimitettava tuomioistuimen kansliaan kirjallisena. Jos hakemus tehdään velallista koskevan konkurssihakemuksen vireillä ollessa, se voidaan antaa tuomioistuimelle istunnossa, jossa käsitellään konkurssihakemusta.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Hakemukseen on liitettävä tarpeellinen selvitys velallisesta ja siitä, millä perusteella tuomioistuimien on toimivaltainen. Velallisen on lisäksi liitettävä hakemukseensa selvitys velkojistaan, veloistaan ja niiden vakuuksista sekä taloudellisesta tilanteestaan. Jollei kyseessä ole 6 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla perusteella tehty hakemus, velallisen on selvitettävä taloudellisten vaikeuksiensa keskeiset syyt, miten velallisen toimintaa on tarkoitettu tulevaisuudessa jatkaa sekä millä varoilla saneerausmenettelyä aiheuttavat kustannukset katetaan ja miten velallinen kykenee maksamaan saneerausvelkoihin kuulumattomat velkansa.

Hakemuksessa on ilmoitettava, minkä 4 b tai 6 §:n mukaisen perusteen nojalla saneerausmenettelyä haetaan aloitettavaksi. Tarvittaessa on ilmoitettava hakemuksen ensisijainen peruste.

Hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja vaadittavasta selvityksestä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Hakemusta saneerausmenettelyn aloittamisesta ei voida ottaa tutkittavaksi vahvistetun saneerausohjelman voimassa ollessa.

70 §

Välitoimenpiteet hakemuksen johdosta

Tuomioistuimen on annettava velallisen hakemus tiedoksi saataviensa suuruuden perusteella merkittävänä pidettäville velkojille sekä muillekin velkojille, joita tuomioistuin katsoo tarpeelliseksi kuulla hakemuksesta, sekä varattava näille tilaisuus antaa määräpäivään mennessä kirjallinen lausuma. Jos kyseessä on 6 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla perusteella tehty hakemus, saneerausmenettely voidaan aloittaa muita velkojia kuulematta.

71 §

Päätös menettelyn aloittamisesta

Päättyessään saneerausmenettelyn aloittamisesta tuomioistuimen tulee:

- 1) määrätä selvittäjä, jollei 82 a tai 82 b §:stä johdu muuta;
 - 2) asettaa velkojatoimikunta, jollei 10 §:n 1 momentista johdu muuta;
-

11 luku

Selvittäjän määrääminen ja velkojatoimikunnan asettaminen sekä niiden valvonta

82 a §

Selvittäjän määrääminen varhaisessa saneerausmenettelyssä

Tuomioistuimen on määrättävä selvittäjä, jos tuomioistuin varhaisessa saneerausmenettelyssä määrää 14 a §:ssä tarkoitetut kiellot. Selvittäjä voidaan kuitenkin jättää määräämättä, jos kukaan ei ole tehnyt esitystä selvittäjän määräämisestä tai muuten vaatinut sitä.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Jos 14 a §:ssä tarkoitettuja kieltoja ei ole määrätty, tuomioistuin voi määrätä selvittäjän, jos se katsoo selvittäjän tarpeelliseksi saneerausohjelman valmistelun tai velkojen edun valvomisen kannalta.

Selvittäjä on 2 momentista poiketen määrättävä aina, jos sitä vaatii:

- 1) velallinen; tai
- 2) yhteisellä lausumallaan enemmän kuin puolet tunnetuista velkojista ja näiden velkojen yhteenlasketut saatavat edustavat enempää kuin puolta tunnettujen velkojen saatavien kokonaismäärästä.

Menettelyn kuluessa selvittäjä on 1 ja 2 momentista poiketen määrättävä aina, jos saneerausohjelma vahvistetaan 54 §:n nojalla.

82 b §

Selvittäjän määrääminen perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä

Tuomioistuimen on määrättävä selvittäjä perusmuotoisen saneerausmenettelyn aloittamisesta päätettäessä, jollei 2 ja 3 momentista johdu muuta.

Kun velallinen on tehnyt hakemuksen saneerausmenettelyn aloittamisesta, selvittäjä voidaan jättää määräämättä, jos kukaan ei ole tehnyt esitystä selvittäjän määräämisestä tai muuten vaatinut sitä. Kun hakemuksen on tehnyt velkoja, selvittäjä voidaan jättää määräämättä, jos velallisen tunnetuille velkojille ennen menettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemistä varataan tilaisuus määrääjassa antaa asiassa kirjallinen lausuma eikä kukaan vaadi selvittäjän määräämistä. Menettelyn alettua selvittäjä voidaan määrätä velkojan tai velallisen vaatimuksesta.

Vaikka selvittäjän määräämistä olisi vaadittu, tuomioistuin voi jättää selvittäjän määräämättä, jos on erityisiä syitä katsoa, ettei selvittäjän määrääminen ole saneerausohjelman valmistelun tai velkojen edun valvomisen kannalta tarpeellista.

83 §

Selvittäjän valitseminen

Selvittäjäksi määrätään saneerausmenettelyn aloittamisesta päätettäessä velkojan tai velallisen esittämä henkilö. Jollei hyväksymiskelpoista esitystä ole, tuomioistuimen on määrättävä selvittäjäksi tehtävään soveltuva ja halukas henkilö.

Selvittäjän on aina täytettävä 8 §:n 4 momentissa säädetyt vaatimukset. Henkilö, joka on mainitussa säännöksessä tarkoitettua suhteessa velalliseen tai velkojaan, voidaan kuitenkin määrätä selvittäjäksi, jos vähintään kaksi kolmasosaa kuhunkin velkojaryhmään kuuluvista tunnetuista velkojista kannattaa hänen määräämistään. Velkojaa, joka ei käytä tilaisuutta kantansa ilmaiseeseen, ei oteta enemmistöä laskettaessa huomioon.

86 a §

Menettely ilman selvittäjää

Jos selvittäjää ei ole määrätty:

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

- 1) 13 §:ssä säädetty velallisen velvollisuudet kohdistuvat velkoihin;
- 2) 20 §:ää sovellettaessa on kuultava velallista;
- 3) 21 §:n 1 momentissa tarkoitetut varat on luovutettava velalliselle;
- 4) velallinen ei ilman tunnettujen velkojen suostumusta saa ryhtyä oikeustoimiin, jotka vaativat selvittäjän suostumuksen;
- 5) tuomioistuimien voi määrätä, missä laajuudessa velallinen saa maksaa 18 §:n 2 momentin 4 kohdassa ja 14 c §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja pienvelkoja;
- 6) 27 §:n 3 momentissa tarkoitettu ilmoitus on pyydettävä velalliselta, jonka on kohtuullisessa ajassa esitettävä tunnettujen velkojen suostumus sopimuksessa pysymiseen;
- 7) velallinen voi 29 §:n 2 momentin 8 kohdassa säädetyn estämättä luovuttaa omaisuutensa konkurssiin;
- 8) selvittäjän tehtäviin kuuluvista tiedoksiannoista sekä äänestys selvityksen laatimisesta huolehtii tuomioistuin;
- 9) 4 d §:ssä tarkoitetun hakemuksen voi tehdä velallinen, jonka on liitettävä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetut kirjalliset hyväksynnät ja lausumat hakemukseen.

87 §

Selvittäjän palkkio ja kustannusten korvaaminen

— — — — —
Jos selvittäjä on määrätty 82 a §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetun velkojen yhteisen lausuman johdosta, mainitut velkojat vastaavat selvittäjän palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta.

99 § (Uusi)

Vanhentumisajan ja perimismääräajan suhde velkajärjestelyyn

Vanhentumis- ja kanneajan katkeamisesta ja sen vaikutuksesta maksuohjelmassa huomioon otettavaan saatavaan on voimassa, mitä velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 11 ja 17 §:ssä säädetään.

Jos velkojan on oikeuden menettämisen uhalla perittävä saatava laissa erikseen säädetyn ajan kuluessa eikä velkaan sovelleta velan vanhentumisesta annettua lakia, tämän ajan umpeen kuluminen varhaisessa saneerausmenettelyssä määrätyn 14 a §:ssä tarkoitetun kiellon, perusmuotoisen saneerausmenettelyn tai 22 §:ssä tarkoitetun väliaikaisen kiellon alettua taikka saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen ei estä maksun saamista saneerausohjelman nojalla.

Jos tähän lakiin perustuva perintä- tai täytäntöönpanokielto lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista tai ohjelmassa vahvistettu velkajärjestely raukeaa, 2 momentissa tarkoitettua määräaikaa laskettaessa ei oteta huomioon sitä kalenterivuotta, jonka aikana perintä- tai täytäntöönpanokielto alkoi tai varhaisessa saneerausmenettelyssä, jossa perintä- tai täytäntöönpanokieltoa ei ole määrätty, saneerausohjelma vahvistettiin, eikä sen jälkeistä aikaa sen kalenterivuoden loppuun, jona kielto edellä tarkoitetulla tavalla lakkasi tai velkajärjestely raukesi. Jos saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista, perintäkiellon voimassaoloaikaa ei oteta huomioon laskettaessa sitä aikaa, jonka kuluessa velkojan on vaadittava suoritusta 25 §:n 2 momentissa tarkoitettulta takaaajalta.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Jos velkojan on laissa säädetyn etuoikeuden säilyttämiseksi haettava ulosmittausta määrätyn ajan kuluessa, etuoikeuden voimaan saattamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä 1 momentissa säädetään oikeudesta maksun saantiin.

Jos tähän lakiin perustuva täytäntöönpanokiello lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista tai ohjelmassa vahvistettu velkajärjestely raukeaa, 4 momentissa tarkoitettua määräaika las-
kettaessa ei oteta huomioon täytäntöönpanokiellon alkamisen ja lakkaamisen tai velkajärjestelyn
raukeamisen välistä aikaa. Jos varhaisessa saneerausmenettelyssä ei ole määrätty täytäntöönpa-
nokielloa, huomioon ei oteta saneerausohjelman vahvistamisen ja velkajärjestelyn raukeamisen
välistä aikaa. Jos ulosotto-perintä keskeytyy tähän lakiin perustuvan täytäntöönpanokiellon tai sa-
neerausohjelman vuoksi, mainittu aika jätetään vastaavasti ottamatta huomioon etuoikeuden säi-
lymistä arvioitaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tul-
lessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

osakeyhtiölain 20 luvun 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osakeyhtiölain (624/2006) 20 luvun 24 § seuraavasti:

20 luku

Yhtiön purkaminen

24 §

Yrityksen saneeraus

Hakemus yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta voi-
daan tehdä hallituksen päätöksellä. Hallitus voi myös saattaa asian yhtiökokouksen päätettäväksi
tai osakkeenomistajat voivat yksimielisinä tehdä päätöksen.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

osuuskuntalain 23 luvun 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osuuskuntalain (421/2013) 23 luvun 24 § seuraavasti:

23 luku

Osuuskunnan purkaminen

24 §

Yrityksen saneeraus

Hakemus yrityksen saneerauksesta annetussa laissa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta voidaan tehdä hallituksen päätöksellä. Hallitus voi myös saattaa asian osuuskunnan kokouksen päätettäväksi tai jäsenet voivat yksimielisinä tehdä päätöksen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 10 §:n 9 kohta, 20 §:n 3 momentti, 35 a §:n 7 momentti ja 65 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 9 kohta ja 20 §:n 3 momentti laissa 1123/2014 sekä 35 a §:n 7 momentti laissa 1088/2006,

muutetaan 9 ja 9 a §, 10 §:n 10 kohta, 17 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 momentti, 30 §, 31 §:n 4 momentti, 35 a §:n 5 momentti, 39 §, 40 §:n 1 momentti, 44 §:n 2 momentti, 45 a §:n 1 momentti, 45 b §, 49 §:n 1 momentti, 52 a §:n 2 momentti, 54 §:n 2 momentin 2 kohta, ~~ja~~ 61 a §:n 1 momentti **ja 62 a §:n 1 momentti**,

sellaisina kuin niistä ovat 9 a §, 10 §:n 10 kohta, 35 a §:n 5 momentti, 45 a §:n 1 momentti, 45 b §, ~~ja~~ 52 a §:n 2 momentti **ja 62 a §:n 1 momentti** laissa 1123/2014, 24 §:n 2 momentti ja 31 §:n 4 momentti laissa 63/1997, 30 § laeissa 632/2010 ja 1123/2014, 40 §:n 1 momentti, 44 §:n 2 momentti ja 61 a §:n 1 momentti laissa 1273/2002, 49 §:n 1 momentti laissa 772/2002 sekä 54 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 113/1995, sekä

lisätään lakiin uusi 52 b § seuraavasti:

9 §

Edellytykset

Velkajärjestely voidaan myöntää velalliselle, joka on maksukyvytön eikä kohtuudella kykene parantamaan maksukykyään voidakseen selviytyä veloistaan aiheutuvista menoista, jos:

1) maksukyvyttömyyden pääasiallisena syynä on velallisen maksukyvyn olennainen heikentyminen sairauden, työkyvyttömyyden, työttömyyden tai muun olosuhteiden muutoksen vuoksi pääasiassa ilman velallisen omaa syytä; tai

2) velkajärjestelyyn on muuten kuin 1 kohdassa tarkoitettulla perusteella painavat perusteet ottaen huomioon velkojen ja niihin liittyvien velvoitteiden määrä suhteessa velallisen maksukykyyn.

Velkajärjestely voidaan 1 momentissa säädetyn estämättä myöntää myös maksukyvyttömälle velalliselle, jolla on hänen aiemmin harjoittamaansa elinkeinotoimintaan liittyviä velkoja.

9 a §

Velkajärjestelyn estyminen väliaikaisesta syystä

Jos velallisella ei väliaikaisena pidettävästä syystä ole maksuvaraa tai velallinen ei sellaisen syyn vuoksi kykene maksuvarallaan maksamaan tavallisia velkojaan vähäisenä pidettävää mää-

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

rää enempää, velkajärjestelyä ei voida myöntää. Syyn väliaikaisuutta ja maksuvaran määrää arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti velallisen ansaintamahdollisuudet. Syytä ei voida pitää väliaikaisena, jos maksuvaran puuttuminen tai vähäisyys johtuu työttömyydestä, joka on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin kestänyt yli 12 kuukautta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta yksityisenä elinkeinon- tai ammatinharjoittajana elinkeinotoimintaa harjoittavaan velalliseen eikä velalliseen, jolla on hänen aiemmin harjoittamaansa elinkeinotoimintaan liittyviä velkoja. Elinkeinotoimintaa edelleen harjoittavaa velallista koskevista velkajärjestelyn lisäedellytyksistä säädetään 7 luvussa.

10 §

Velkajärjestelyn yleiset esteet

Jollei 10 a §:stä muuta johdu, velkajärjestelyä ei voida myöntää, jos:

10) velalliselle on velkajärjestelyn hakemista edeltäneiden 13 vuoden aikana vahvistettu maksuohjelma tai tätä aikaisemmin vahvistettu maksuohjelma ei ole päättynyt; tai

17 §

Ulosmittauskielto

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, maksukielto velallisen palkan, eläkkeen, elinkeinotulon tai muun toistuvaissuorituksen ulosmittaamiseksi on voimassa sen mukaan kuin ulosottokaassa säädetään, jollei tuomioistuimien toisin määrää. Ulosottomiehen on lapselle suoritettava elatusapua lukuun ottamatta säilytettävä rahavarat, kunnes maksuohjelma vahvistetaan tai toisin määrätään. Varat, joita ei käytetä lapselle suoritettavaan elatusapuun tai selvittäjän saatavan suoritukseksi, tilitetään velalliselle vasta, kun maksuohjelma on lainvoimaisesti vahvistettu.

24 §

Kanssavelallisten maksuohjelma

Jos kanssavelalliset, jotka ovat yhteisvastuullisessa velkasuhteessa muusta kuin vakuusvelasta, ovat hakeneet velkajärjestelyä yhdessä, kunkin maksuohjelmassa otetaan huomioon se osa velasta, joka hänen osalleen tulee, kun velka jaetaan velallisten taloudellisen aseman mukaisessa suhteessa. Velallisen taloudellisella asemalla tarkoitetaan velallisen varojen ja tavallisten velkojen maksuohjelmalla saatavan kertymän suhdetta velallisen velkoihin. Mitä edellä säädetään, sovelletaan vastaavasti, kun velallinen ja takaaja ovat yhdessä hakeneet velkajärjestelyä.

30 §

Yleissäännös maksuohjelmasta tavallisten velkojen osalta

Velallisen maksuvara mahdollisen vakuusvelkaosuuden vähentämisen jälkeen ja velallisen varallisuuden rahaksimuutosta saadut varat on käytettävä tavallisten velkojen suoritukseksi 34 §:n mukaisesti.

Velallinen saa pitää velkajärjestelyn alkamisen ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertyneen maksuvaran itsellään siltä osin kuin sitä ei käytetä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen menojen tai 70 §:n 2 momentin nojalla selvittäjän saatavan suoritukseksi.

Tavallisten velkojen osalta velkajärjestelyn ja maksuohjelman sisältö on määrättävä niin, että maksuohjelman kesto on kolme vuotta, jollei 31 a §:stä johdu muuta.

Jos velallisella on omistusasunto, velallisen on suoritettava tavallisia velkojaan vähintään 32 §:ssä tarkoitettu määrä. Jos velallinen säilyttää omistusasuntonsa, maksuohjelman kesto voi olla kolmea vuotta pitempi. Maksuohjelman kesto ei kuitenkaan saa tavallisten velkojen osalta ylittää kymmentä vuotta.

Jos velkajärjestely on myönnetty 10 a §:n nojalla, maksuohjelman kesto on viisi vuotta, jollei 31 a §:stä johdu muuta.

Jos velallisen on 70 §:n nojalla suoritettava selvittäjän saatava eikä velalliselle velkajärjestelyn alkamisen ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertynyt maksuvara riitä velallisen maksuosuuden suorittamiseen, maksuohjelman kesto pitenee neljä kuukautta. Maksuohjelman kesto pitenee kuitenkin kuusi kuukautta, jos velallisen elinkeinotoiminnan velat järjestellään 45 a §:n nojalla. Jos velallisen osuus selvittäjän saatavasta kertyy hänen maksuvarastaan maksuohjelman vahvistamisen jälkeen edellä mainittua lyhyemmässä ajassa, maksuohjelman kesto pitenee vain tämän ajan.

Maksuohjelma voi olla kestoaltaan 3 tai 5 momentin mukaista maksuohjelman kestoa lyhempi silloin, kun velalliselta puuttuu pysyvästi maksuvara sairauden, iän tai muun vastaavan syyn vuoksi.

31 §

Tavallisten velkojen keskinäinen asema

Maksuohjelma voidaan laatia niin, että velkojille tulevat määrältään vähäiset jako-osuudet määrätään maksettavaksi ensin, ja myös niin, että velalliselle määrääjoin kertyvä maksuvara käytetään vuorotellen eri velkojille tuleviin suorituksiin, mikäli se on maksuohjelman toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista eivätkä muiden velkojen mahdollisuudet maksun saantiin sen vuoksi ilmeisesti vaarannu. Jos velkojia on useampi kuin yksi, maksuohjelmassa voidaan jättää ilman suoritusta velka, jolle kertyisi vähäinen jako-osuus. Vähäisenä pidettävän jako-osuuden euromäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

35 a §

Lisäsuoritusvelvollisuus

Kertaluonteiseen suoritukseen perustuva maksuvelvollisuus on täytettävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun velallinen sai varat haltuunsa. Muilta osin lisäsuoritusvelvollisuus on täytettävä seuraavan kalenterivuoden aikana. Maksuohjelman päättymisvuodelta lisäsuoritukset on kuitenkin maksettava samaan aikaan kuin viimeisen kokonaisen kalenterivuoden lisäsuoritukset tai ohjelman päättymistä seuraavien kuuden kuukauden aikana riippuen siitä, kumman määräajan perusteella lisäsuoritukset tulevat myöhemmin maksettaviksi. Maksuajankohdasta voidaan määrätä toisin, jos se on tarkoituksenmukaista lisäsuoritusten pienen määrän tai muun erityisen syyn vuoksi. Velallinen ei ole velvollinen tekemään velalle lisäsuoritusta, jos lisäsuorituksen määrä on vähäinen. Vähäisenä pidettävän lisäsuorituksen euromäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

39 §

Velkajärjestelyhakemuksen kaava

Tuomioistuinvirasto vahvistaa kaavan velkajärjestelyä koskevaa hakemusta varten.

40 §

Maksuohjelman oikeusvaikutukset

Kun maksuohjelma on vahvistettu, velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojen ja muiden maksuohjelmassa säänneltyjen oikeussuhteiden ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti. Ohjelman keston päättymisestä huolimatta velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy siltä osin kuin sitä ei ole täytetty. Maksuohjelmassa määrättyille suorituksille ei viivästyksen vuoksi kerry korkoa. Ulosottokaaren 4 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun palkkaan tai muuhun toistuvaistuloon kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa, kun maksuohjelma on vahvistettu. Kun maksuohjelman vahvistaminen on saanut lainvoiman, myös velallisen muuhun omaisuuteen kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa. Sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä maksuohjelman keston aikana.

44 §

Maksuohjelman muuttaminen

Muutos, joka maksuohjelmaan tehdään velkojen hyväksi, koskee kaikkia velkojia. Velka, jolle kertyisi vähäinen osuus, voidaan kuitenkin jättää ilman suoritusta. Vähäisenä pidettävän osuu-

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

den euromäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Muutos velkojen vahingoksi koskee niitä velkojia, joille ohjelman mukaan vielä tulisi suoritus. Jos ohjelmaa muutetaan 1 momentin 3 kohdan nojalla, muutoksen on oltava sisällöltään sellainen, että velallisen on maksuohjelman kesto koskevien säännösten estämättä suoritettava velkojalle yhtä suuri osuus velasta kuin muille samassa asemassa oleville velkojille, jollei se ole kohtuutonta ottaen huomioon velan määrää ja peruste sekä suorituksen taloudellinen merkitys velallisen olosuhteissa. Maksuohjelman kesto voidaan pidentää selvittäjän saatavan maksamista varten.

45 a §

Elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä koskevat lisäedellytykset

Yksityisenä elinkeinon- tai ammatinharjoittajana toimivan velallisen elinkeinotoimintaan liittyvät velat voidaan järjestellä tämän lain mukaan vain, jos:

- 1) velallisen yksityistalouden velat järjestellään tämän lain mukaisesti;
 - 2) velallisen elinkeinotoiminnan palveluksessa on viimeksi päättyneen tilikauden aikana ollut keskimäärin enintään kaksi henkilöä velallisen lisäksi;
 - 3) elinkeinotoiminnan tervehdyttäminen ei edellytä yritystoimintaa koskevia järjestelyjä;
 - 4) velallinen kykenee maksamaan menettelyn alkamisen jälkeen syntyvät elinkeinotoimintaan liittyvät velkansa toiminnasta saatavilla tuloilla sitä mukaa kuin ne erääntyvät; ja
 - 5) toiminnan jatkaminen ei aiheuta 46 §:n 1 momentissa tarkoitettua luoton ottoa laajempaa velkaantumista.
-

45 b §

Elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä koskevat erityiset esteet

Elinkeinotoimintaan liittyviä velkoja ei voida järjestellä tämän lain mukaisesti, jos on:

- 1) perusteltua syytä olettaa, että hakemuksen pääasiallisena tarkoituksena on velkojen perintätoimien estäminen tai muu velkojan oikeuden loukkaaminen; tai
- 2) ilmeistä, että velkojalle tuleva kertymä olisi arvoltaan pienempi kuin mitä velkoja saisi velallisen konkurssissa ilman velallisen omistusasunnon huomioon ottamista ja 20 a §:n soveltamista.

49 §

Käsittelyjärjestys ja toimivaltaisuus

Tässä laissa tarkoitetun asian käsittelyssä noudatetaan hakemusasioiden käsittelyä koskevia oikeudenkäymiskaaren 8 luvun säännöksiä, jollei tästä laista muuta johdu. Velkajärjestelyä koskeva asia on käsiteltävä asian edellyttämällä joutuisuudella.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

52 a §

Velkojen kuuleminen hakemuksesta ja maksuohjelmaehdotuksesta

— — — — —
Jos 38 a §:n 1 momentissa tarkoitetut hyväksynnät maksuohjelmaehdotukselle on annettu kirjallisesti ja velallinen on varannut kaikille velkojille tilaisuuden tulla kuulluksi 62 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, päätös velkajärjestelyn aloittamisesta ja maksuohjelman vahvistamisesta voidaan tehdä velkojia enempää kuulematta.
— — — — —

52 b §

Pesäinhoitajan kuuleminen hakemuksesta

Jos velallinen on konkurssissa eikä pesäluettelo ole vahvistettu, tuomioistuin voi ennen kuin se päättää velkajärjestelyn aloittamisesta varata pesäinhoitajalle tilaisuuden määrääjässä lausua kirjallisesti hakemuksesta. Pesäinhoitaja voidaan myös kutsua istuntoon kuultavaksi.

54 §

Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta

— — — — —
Jollei 5 momentista muuta johdu, tuomioistuimen tulee päättäessään velkajärjestelyn aloittamisesta:
— — — — —

2) asettaa määräpäivä, johon mennessä velkojen on kirjallisesti ilmoitettava selvittäjälle tai muulle maksuohjelmaehdotuksen laatijalle, sen mukaan kuin tuomioistuin määrää, velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan määrä, jos se poikkeaa velallisen ilmoittamasta, tai velallisen ilmoituksen ylittävä vaatimus voidaan muuten jättää maksuohjelmassa huomioon ottamatta;
— — — — —

61 a §

Lisäsuoritusten vahvistamista koskeva hakemus

Velkojan hakemus velallisen lisäsuoritusten vahvistamiseksi ja maksuvelvollisuuden määräämiseksi voidaan tutkia vasta, kun lisäsuoritusten maksuvelvollisuus on maksuohjelman mukaan päättynyt. Hakemus on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun lisäsuoritusten maksuvelvollisuus on päättynyt tai kun peruste lisäsuoritusvelvollisuudelle on tullut velkojan tietoon. Hakemusta ei voida tehdä enää sen jälkeen, kun lisäsuoritusten maksuvelvollisuuden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta. Ennen hakemuksen tekemistä velkojan on esitettävä velalliselle kirjallinen vaatimuksensa ja varattava velalliselle tilaisuus vastata vaatimukseen. Hakemuksen saa kuitenkin vaatimusta esittämättä tehdä, jos tuomioistuinkäsittelyn siirtyminen saattaa aiheut-

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

taa velkojalle oikeudenmenetyksen tai jos käsittelyn aloittamiseen viivytystä on muu painava syy.

62 a § (Uusi)

Ilmoitukset ja tiedoksiantotapa

Maksuohjelmaa koskevan päätöksen antamispäivä on ilmoitettava velalliselle, kaikille velkojille, velallisen kotipaikan ulosottoviranomaiselle ja selvittäjälle, jos sellainen on määrätty. Ilmoituksessa on mainittava, onko maksuohjelmaehdotusta muutettu sen jälkeen, kun ehdotus on toimitettu asiaan osallisille. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä velkojalle, jonka saatava velalliselta on vähäinen ja joka ei ole toimitannut lausumaa maksuohjelmaehdotuksesta. Maksuohjelman muuttamista ja lisäsuoritusvelvollisuuden vahvistamista koskevan päätöksen antamispäivä on ilmoitettava velalliselle ja niille velkojille, joille asiassa on varattu tilaisuus tulla kuulluksi. Maksuohjelman raukeamisesta on ilmoitettava velalliselle, velallisen kotipaikan ulosottoviranomaiselle sekä velkojille. Muutoksenhakutuomioistuimella voi antaa ilmoittamisen käräjäoikeuden tehtäväksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos velkajärjestelyhakemus tai muu velkajärjestelyä koskeva asia on vireillä käräjäoikeudessa tämän lain voimaan tullessa ja päätöksen antamispäivä on ilmoitettu, 9 ja 9 a §:n, 10 §:n 9 ja 10 kohdan, 45 a §:n 1 momentin ja 45 b §:n asemasta sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Muutoksenhakutuomioistuimessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos asia on ennen tämän lain voimaantuloa ratkaistu alemmassa tuomioistuimessa, ja sellaisessa asiassa myös käräjäoikeudessa, jos asia on muutoksenhakutuomioistuimesta palautettu käräjäoikeuteen.

Ennen tämän lain voimaantuloa vahvistettuihin maksuohjelmiin ja maksuohjelmiin, joita koskeva maksuohjelmaehdotus on ensimmäisen kerran toimitettu asiaan osallisille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 30 §:n ja 31 §:n 4 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos lisäsuoritusvelvollisuus on täytettävä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 35 a §:n 5 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut 35 a §:n 7 momenttia sovelletaan lisäsuoritusvelvollisuuteen 31 päivään joulukuuta 2022.

5.

Laki

konkurssilain 4 luvun 1 §:n ja 8 luvun 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*muutetaan konkurssilain (120/2004) 8 luvun 5 §:n 2 momentti ja
lisätään 4 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:*

4 luku

Velallisen asema konkurssissa

1 §

Velallisen kohtelu

Pesänhoitajan on konkurssin alkamisen jälkeen ilmoitettava talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (813/2017) 1 §:ssä tarkoitetuista palveluista sekä mahdollisuudesta hakea yksityishenkilön velkajärjestelyä:

- 1) velallisena olevalle luonnolliselle henkilölle;
- 2) avoimen yhtiön yhtiömiehelle ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiselle yhtiömiehelle;
- 3) osakeyhtiön johtoon kuuluvalla osakkeenomistajalla.

8 luku

Pesänhoitaja

5 §

Pesänhoitajan kelpoisuus

Sen, joka on antanut suostumuksensa pesänhoitajan tehtävään, tulee ilmoittaa tuomioistuimelle kaikki ne seikat, jotka voivat olla omiaan vaarantamaan hänen tasapuolisuuttaan ja riippumattomuuttaan pesänhoitajana tai aiheuttamaan perusteltuja epäilyksiä hänen tasapuolisuudessaan tai riippumattomuudessaan pesänhoitajana. Lisäksi hänen tulee ilmoittaa tuomioistuimelle ne seikat, joiden perusteella hänellä on 1 momentissa tarkoitettu tehtävän vaatima kyky, taito ja kokemus ja hän on muutoinkin tehtävään sopiva.

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa alkaneeseen konkurssiin sovelletaan 4 luvun 1 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain tullessa voimaan.

6.

Laki

konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain (137/2004) 6 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 367/2017, uusi 1 a–1 c kohta seuraavasti:

6 §

Muut yrityssaneerausasioista merkittävät tiedot

Kun yrityssaneerausmenettely on aloitettu, tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin:

1 a) tieto siitä, onko menettely varhainen saneerausmenettely vai perusmuotoinen saneerausmenettely;

1 b) varhaisessa saneerausmenettelyssä tieto siitä, onko maksu- ja vakuudenasettamiskielto, perintäkielto, ulosmittauksen kielto, muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kielto tai turvaamistoimenpiteiden kielto määrätty sekä kiellon päättymispäivä ja lakkaaminen;

1 c) tieto varhaisen saneerausmenettelyn jatkamisesta perusmuotoisena saneerausmenettelynä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

velkajärjestelyrekisteristä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan velkajärjestelyrekisteristä annetun lain (368/2017) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §

Rekisteristä poistetut tiedot

Velkajärjestelyrekisteristä poistetut tiedot on pidettävä salassa. Tietoja saa kuitenkin antaa tuomioistuimelle ja talous- ja velkaneuvonnasta annetussa laissa (813/2017) tarkoitetulle talous- ja velkaneuvonnalle velkajärjestelyn myöntämisen edellytysten selvittämiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 21.4.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Leena Meri ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Saara Hyrkkö vihr
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Antero Laukkanen kd
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Mari Rantanen ps
jäsen Suldaan Said Ahmed vas
jäsen Ruut Sjöblom kok
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
varajäsen Tuomas Kettunen kesk (osittain)

Valiokunnan mietintö LaVM 4/2022 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila